

SLOVENEK.

Političen list za slovenski národ.

Pe pošilj prejemnik velja: Za celo leto predplačan 15 gld., za pol leta 8 gld., za četrt leta 4 gld., za en mesec 1 gld. 40 kr.
V administraciji prejemnik velja: Za celo leto 12 gld., za pol leta 6 gld., za četrt leta 3 gld., za en mesec 1 gld. V Ljubljani na dom pošiljan velja 1 gld. 20 kr. več na leto.
Posamezne številke veljajo 7 kr.
Kazensine prejema spravnštvo (administracija) in ekspedicijska, Semeniška ulica št. 2, II., 30.

Naznanila (inzerati) se sprejemajo in velja tristoletna petit-vrsta: 8 kr., če se tiska enkrat: 12 kr. če se tiska dvakrat: 15 kr., če se tiska trikrat. Pri večkratnem uskanji se cena primerno zmanjša.
Rokopisi se ne vračajo, nefrankovana pisma se ne sprejemajo.
Vredništvo je v Semeniških ulicah h. št. 2, I., 17.
Izhaja vsak dan, izveniš nedelje in praznike, ob 1/6. uri popoldne.

Štev. 262.

V Ljubljani, v petek 14. novembra 1890.

Letnik XVIII.

Deželni zbor kranjski.

(Deseta seja, dne 14. novembra.)

Prečita in potrdi se zapisnik zadnje seje in razdelé došle prošnje in vloge. Poročilo deželnega odbora gledé ogledovanja mrličev na Kranjskem se izroči upravnemu odseku, poročilo gledé ustanovitve asistentove službe na kirurški oddelku deželne bolnišnice in poročilo gledé vravnave Mirne z načrtom dotičnega zakona pa finančnemu odseku.

Potem poroča poslanec Kersnik o vravnavi zdravstvene službe v občinah in predlaga naslednje nasvete:

I. Slavna deželna vlada in deželni odbor se z ozirom na § 13. zakona z dne 24. aprila 1888, št. 12. dež. zakona l. 1888., pozivljata:

Službeno navodilo okrožnih zdravnikov na Kranjskem z dne 16. marca 1889, št. 647/Pr., št. 8. dež. zak. l. 1889, preurediti po sledečih načelih:

- a) Načelnikom zdravstvenih okrožnih zastopov izdajati je okrožnim zdravnikom naročila za obiskovanje bolnih ubožcev le vsled naročila župana občine, kjer se zdravi ubožec (§ 15.);
- b) daljavna pristojbina V. zap. št. 2. in VI. zap. št. 2. in VII. zap. št. 2. pristojbinske tarife je previsoka in jo je primerno znižati.

II. Deželnemu odboru se naroča predložiti v prihodnjem zasedanju načrt zakona, s katerim se

- a) spreminjajo določbe o sestavi in volitvi zastopov zdravstvenih okrožij s posebnim ozirom na to, da se zdatno in primerno zniža število članov vsacega zastopa;
- b) ustanovi določilo, da je troške zdravljenja ubožcev, v kolikor obstoje isti iz taks zdravnikov za obiskovanje, daljavnih pristojbin in troškov za zdravila prevzeti zdravstvenemu okrožju, oziroma zdravstveni občini.

V splošnji razpravi se oglasita k besedi poslanca Hribar in Klun. Prvi govori o zastopih

zdravstvenih okrožij ter pričinja z opazko, da je pismo gospoda deželnega predsednika do gospoda deželnega glavarja v tej zadevi pisano nemški, dasi imamo pravico zahtevati slovenske dopise. Potem razpravlja, kako naj bi se vredili okrožni zastopi in predlaga resolucijo, katero pa umakne, ko poročevalec pové, da pismo gospoda deželnega predsednika sedaj ni v obravnavi, ampak da poroča o njej upravni odsek posebej in pozneje.

Poslanec Klun govori o ustanovitvi zdravstvenega okrožja v Poljanah pri Škofji Loki in izreka zahvalo deželni vladi, da se je tako dobrohotno ozirala na resolucijo, katero je bil on lani o tej zadevi sprožil. (Ker gosp. poročevalec omeni, da bode o tej resoluciji govoril v posebni razpravi, pridrži si poslanec Klun pravico o tej zadevi govoriti v posebni razpravi.)

Baron Švegelj govori tudi o zastopih in sodi, da bi bila vendarle sedaj najboljša prilika, razpravljati pismo gosp. deželnega predsednika gledé zdravstvenega zakona, in poudarja potrebo, v tem oziru premeniti zakon. Govoreč o službenem vođilu priporoča deželni vladi, da naj se ozira na zahteve deželnega odbora, češ, da službeno navodilo razmer ni zboljšalo, ampak še poslabšalo; gledé zdravnikov pa priporoča, da naj se ozir jemlje na to, da bodo mogli živeti.

Gosp. deželni predsednik baron Winkler odgovarja predgovorniku in poudarja, da se njegov dopis do deželnega odbora naslanja na poročila, ki so mu jih poslala okrajna glavarstva. Potem dokazuje, da se mora navodilo strogo držati zakona, in da je službeno navodilo zboljšalo nejasne razmere, ne jih pa še poslabšalo. Gledé tarifov in troškov obeta, da se bode dalo v sporazumu z deželnim odborom morda doseči znižanje troškov. Zaradi zdravstvenih zastopov izreka zadoščenje, da je odsek istega mnenja, kakor on.

Dr. Vošnjak pojasnuje, da deželni odbor dopisa deželne vlade še ni mogel predložiti deželnemu zboru, ker mu je došel 4. oktobra, predlog deželnega odbora pa je bil tiskan že 25. septembra. Reč je pa prevažna, da bi jo bil deželni odbor v tako kratkem času rešil.

Gosp. deželni predsednik odgovarja, da poročila ni mogel prej izročiti deželnemu odboru, ker je moral poizvedovati pri okrajnih glavarstvih, kar je trajalo pet mesecev.

Baron Švegelj se še jedenkrat oglasi in naznanja, da se po današnjem pojasnilu g. deželnega predsednika z njim popolnoma vjema.

Pri posebni razpravi se na znanje jemlje imenovanje okrožnih zdravnikov, katerih je sedaj 29, namreč 10 doktorjev in 19 kirurgov.

Pri razdelitvi zdravstvenih okrožij predlaga poročevalec, da naj se ponovi lanska resolucija, ki priporoča ustanovitev posebnega zdravstvenega okrožja v Loškem potoku.

Poslanec Klun govori o zdravstvenem okrožju v Poljanah pri Škofji Loki, in izreka zadoščenje, da se je vlada ozirala na njegovo lansko resolucijo in pritrčila ustanovitvi posebnega zdravstvenega okrožja za Poljansko dolino, ki bode dovolj veliko in večje, kakor marsikatero drugo. Deželni odbor načeloma ne nasprotuje temu okrožju, ali boji se za Loko, češ, da bo ta okraj premajhen. Ta bojazen je odveč; če se je za Bled ustanovil poseben zdravnik zaradi zdravšča, potrebno je ravno to za Loko, kjer poleti živi veliko tujcev, morda včasih še več kakor v Bledu. Zarad denarja se tudi ni treba bati, ker ja zdravje največje dobrota in se mora zanj skrbeti v prvi vrsti. Ne smemo torej odrekati podpor za zdravnike, če jih je treba tudi dodajati iz deželnega zaklada. Deželni odbor se tudi izgovarja, da še za sedanja okrožja ni zdravnikov; ali ta ugovor ne velja; morda bi se za Poljane, če bi bila služba ustanovljena, raje oglasil kak prosilec, kakor za kam

LISTEK.

Pismo.

II.

Gospod vrednik! Danes imam Vam povedati posebno mnogo, in sicer izredno zanimivega. Da bodete pa prav razsojali moje pismo, pozabiti ne izvolite, da znani Seume deli vse ljudi v tri vrste, in sicer pravi, da je $\frac{6}{10}$ norcev, $\frac{3}{10}$ potepinov in $\frac{1}{10}$ ljudij „comme il faut“.

Sedaj pa poslušajte: V Londonu so imeli nedavno že dvaindvajseto veliko razstavo — mačk in mačkov. In najlepšo teh razstavljenih živalic, kaj menite, za koliko so jo prodali? Vi ne bodete verjeli, a je resnica. Ormond, znani „konj stoletja“, ki ga je vojvoda Vestminsterski prodal leta 1889 v Ameriko za 168.000 gld., naj se skriva pred mačkom, ki je veljal okroglih 240.000 (reci: dvestoinštrideset-tisoč) goldinarčkov.

Seume, Seume, misli sem si, kako modra je tvoja razdelitev!

Kmalu na to pa sem se mudil v Ljubljani. Šel sem proti večeru s svojim prijateljem mimo ljubljanske mestne sovetnice, kjer so si ravno ob istem času skrbni mestni očetje vbijali glave, kako še lju-

bljanskim davkoplačevalcem po nepotrebem naložiti kak novi davek. Spodaj pri velikih vratih bilo je razsvetljeno, a vse prazno, le na pragu ste sedeli dve mački, ter čuteč v sebi levovo pleme, varovali mestno hišo.

Tedaj pa se je meni razjasnilo marsikaj; spoznal sem takoj vzroke, zakaj da mestni očetje tako „šarijo“ z denarji davkoplačevalcev. Najbrže, — si mislim, — ste živalice pred sovetnico iste vrste s slavnoznano mačko londonske razstave ter reprezentujete kapitala blizu pol milijona, menda blizu toliko, kolikor mislijo zopet mestni očetje ljubljanski vzeti na posodo na račun davkoplačevalcev. Pri takih razmerah se seveda kakih 50- ali 100.000 gld. brez škode izvrže tudi za popolno nepotrebne reči, kakor je n. pr. nova višja dekliška šola, odkar imate v Ljubljani že po šolskih oblastvih dovoljeno ustanovljeno šolo pri uršulinkah, ki mesto ne stane nobenega krajcarja.

Pri takih skritih velikanskih kapitalih, — mislim si, — ni se treba ozirati na davkoplačevalce: „quid valeant humeri, quid ferre recusent.“ — Po pravici Vam povém, gospod vrednik, da me je v trenutku obvladala želja, vsaj jedno teh živalic ponesti seboj; odvrnile so me od tega jedino le Seume-jeve osodepolne $\frac{3}{10}$ njegove razdelitve.

Občudoval sem pa tudi pri tej priliki modrost Vaših občinskih svetovalcev, ki še le načelno pre-

tresajo, ali naj mesto ustanovi drago višjo dekliško šolo, ko je v mestu že taka šola. In sicer so se odločili za šolo, ne da bi vedeli, koliko bode stala, ne kakšen je njeni učni načrt; po domače bi rekli ljudje, in ménim, da tudi jaz ostanem popolno pri stvari, ako pritrđim ljudém, da so „mačka v žaklju“ kupili. Bilo jih je nekaj, ki so se taki kupčiji ustavili, a večina je le prerada verjela lepodonečim frazam; pogrešal sem pri tej priliki, — po pravici Vam povém, — kesnovernih Tomažev.

Polno predlogov stavljajo Vaši mladi mestni zastopniki; zato se mi čudno zdí, kako da mestni odbornik Hribar ni še predlagal, da v Ljubljani zavarovalnice zoper ogenj vsaj za polovico znižajo zavarovalnino, ker je vsled vodovoda veliko manj nevarnosti za ogenj; ali pa da bi za vodovod svoje doneske plačevale tudi zavarovalnice, ker bodo od vodovoda imele največ dobička. Strokovnjakov v tej stvari mestni očetje ne bodo pogrešali; upam, da jim vsaj v tej zadevi ne bode treba pošiljati po strokovnjaka na — Češko!

Ker sem že pri Čehih, Vam še nekaj omenim. Bral sem, da so mestni očetje ljubljanski poslali 500 gld. podpore poplavljenecem na Češkem; bral pa nisem, koliko so darovali za uboge pogorelece in sploh stradajoče po Slovenskem. Ako je prvo hvalevredno, bi bilo drugo še bolj, zakaj bratje nam so bližje, nego „bratři“.

drugam. Dokler pa okrožje ni osnovano, ne morejo dobiti zdravnika, če bi hotel kdo tudi tje iti. Zato predlaga resolucijo:

„Ustanovitev zdravstvenega okrožja Poljane pri Škofji Loki naj se ne odklada“.

Poslanca Pakiž in Višnikar toplo podpirata resolucijo glede zdravstvenega okrožja v Loškem potoku, ki je tako oddaljen od Ribnice, da je zdravniku težko tje hoditi, da si je skoraj vsaki teden enkrat v Loškem potoku.

Gosp. deželni predsednik odgovarja, da zastran Loškega potoka in St. Petra na Krasu dotične razprave še niso dovršene.

Poslanca Kavčič in Vošnjak govorita za posebno zdravstveno okrožje v St. Petru in v Logatecu, ter gledé poslednjega Kavčič predlaga resolucijo, ki naroča deželnemu odboru ustanovitev lastnega zdravstvenega okrožja za Logatec, Hotederšico in Rovte. V drugi resoluciji priporoča, da naj se zdravstveni okraj Senožče uvrsti v prvi razred z 800 gld. zdravnikove plače.

Pri glasovanju obveljajo vse resolucije.

(Dalje sledi.)

Slovensko nadsodišče in pravna akademija v Ljubljani.

Govoril posl. Svetec v dež. zboru dne 11. novembra.

(Dalje.)

Vem, da se mi boče ugovarjalo, vi Slovenci hočete juridično fakulteto, hočete nadsodišče, katero bi večinoma slovenski uradovalo, ali vaš jezik za to še ni goden, vaš jezik še ni dosti razvit za to.

Gospôda moja, to se je našemu jeziku že mnogokrat ugovarjalo, tudi takrat, ko se je hotela slovenščina vpeljati v gimnazije in vrh tega se je takrat tudi reklo, nimate profesorjev in učnih knjig. Ali ko je prišlo dovoljenje, našli so se profesorji in našle so se knjige, in prepričan sem, naj se le dovoli Slovincem rabiti svoj jezik kjerkoli v šolah in uradih in bodo se našle vse potrebščine in tudi možje, kateri bodo to izvrševali. Jezik naš se lepo, čudovito lepo razvija. Primerjajmo naš sedanji jezik, kakor se rabi v knjigah, kakor se rabi v javnem življenju in pri uradih, in primerjajmo ga z nemškimi jezikom, ako posežemo za dobro stoletje nazaj v čas slavne cesarice Marije Terezije. Oglejmo si nemške postave in ukaze iz tistega časa. Gospôda moja, ako se primeri naš sedanji jezik s tistim nemškim jezikom, mora se reči, da je naš jezik res klasični jezik proti nemščini tistega časa. (Odobranje na levi.) In jezik, ki se je razvil na tako lep način, v kljub temu, da je bil tako zametavan in zatiran, on ima prihodnost in je vreden, da stopi v vrsto drugih izobraženih jezikov.

Porečete mi tudi zastran uradnikov, da niso zmožni slovenščine itd. Resnica je, mnogo jih je, ki niso dosti zmožni, še več pa takih, ki nečejo zmožni biti. Nasproti pa imamo tudi uradnike, kateri spoštujejo postavo, ki se drže svoje prispege, katero so prisegli kot uradniki, da bodo osnovne postave na-

tančno spolnovali. Imamo uradnike, ki dandanašnji slovenski uradujejo in tako lepo pišejo, da se mora človek kar čuditi. Možje, ki se morebiti materinega jezika v šoli še učili niso, ki so vse, kar znajo, z lastnim trudom si prilastili in so takorekoč samouki, ti možje pišejo tako, da se njih pisava sme pred svetom pokazati. To so možje, pred katerimi se mora klobuk sneti, na katere smeta narod in država ponosna biti.

Ali, gospôda moja, jaz pridem še na neke druge zadržke naše narodne ravnopravnosti in ti zadržki so grda navada naših nasprotnikov, pri vsaki priložnosti obsipati nas z denuncijacijami. Komaj kaj dosežemo ali kaj zahtevamo, že se usipajo na nas denuncijacije kakor ploha. Ni dolgo tega, kar ste sami brali v novi preši („N. Fr. Pr.“), da nas je nek prijatelj počastil s celim uvodnim člankom, v katerem je kar mrgolelo od takih denuncijacij. Ker so pa te denuncijacije take, da nam sèm in tje delajo zapreke, ker se od ljudi ne dosti poučenih verjamejo, zato je dovolite, da v kratkem odgovorjam na te denuncijacije.

Tako na primer se nam očita panslavizem. Definicije te besede seveda ne poznam, vendar pa jaz mislim, da se misli s tem reči, da vsi Slovani delamo na to, do bi se združili v eno veliko slavjansko državo.

Gospôda moja, ali ima ta reč kaj verjetnosti? Pomislite, da že mi avstrijski Slovani se ne moremo sporazumeti za skupni program. To bi gotovo bilo nam vsem na korist in tudi državi. Ali dosedaj se nam Slovanom še znotraj države ni posrečilo sporazumljenje za skupni program, in mislite li, da bi to laglje bilo sporazumeti se z vsemi mnogobrojnimi slovanskimi narodi, z vsemi slovanskimi državami? Kdor to pomisli bode rad priznal, mislim jaz, da je to samo fantom ali fantazija, s katero se strašijo nevedni ljudje, s katero se strašijo, rekel bi, politični otroci.

Drugo, kar se nam očita in kar je bilo tudi v preši („N. Fr. Pr.“) brati, je to, da mi hočemo napraviti veliko jugoslovansko kraljestvo. Tistega člankarja, ko bi ga poznal, bi jaz naprosil, naj napravi načrt, kako bi se dala ta ideja uresničiti, naj pové sredstva, s katerimi bi se dala napraviti velika jugoslovanska skupina zoper voljo Avstrije. In mislim, ko bi ga za ušesa prijel, ne vedel bi odgovora, in ko bi le količkaj poštenja imel v sebi, rudečica bi ga od same sramote oblila radi tega, kar po svetu pisari. Velika jugoslovanska skupina bi se s privlčenjem Avstrije najbrže dala narediti in morebiti bi bila tudi jako koristna. (Klici na levi: Dobro, dobro!) Mnogo stoletij so branili Slovani južne in zapadne meje avstrijske proti Romanom in azijskim barbarom. (Poslanec Hribar: In proti Nemcem leta 1866.!) Ali ne mislite, da bi taka skupina bila tudi zdaj močna bramba proti jugu in zapadu, proti vzhodu in zahodu? (Odobranje na levi.) Bog vé, če naši vladni krogi tega ne bodo še enkrat izprevideli in sami v roke vzeli napravo take jugoslovanske skupine. (Koniec sledi.)

Ménim zato, da ste najbrže Vi, gosp. vrednik, to le pozabili sporočiti svojim čitateljem.

Iskal sem ob isti priliki tudi novega gledališča v Ljubljani, a o tem v Ljubljani ni vedel nihče; pravili so mi pač, da v Šiški zidajo gledališče, a bolj za Nemce nego za Slovence, zato da je v ta namen tako globoko segla v žep tudi kranjska hranilnica, ki je popolno v nemško-narodnih rokah, ter darovala 20.000 gld. in bo nekaj še primaknila. Občudovati je spreobrnjenje dr. Tavčarjevo, ki je bil nekdanj drugih mislij o kranjski hranilnici, a se je sedaj jej globoko priklonil ter jej izrekel v deželnem zboru iskreno zahvalo za njene denarje, popolno pozabivši zanesljive prislovice: Timeo Danaos et dona ferentes.

Imam Vam vendar tudi v tej stvari povedati nekaj prav veselega. Ko so namreč kopali temelj za novo gledališče v Šiški, našli so pod zemljo dragocen „šac ali zaklad“ in kakor so zračunali Vaši deželni očetje, vreden je „vzdignjeni“ zaklad okroglih — 18.000 gld. — Vi, gospod vrednik, me bote zavrnili, da so teh 18.000 gld. že zdaj poslanci več dovolili za gledališče, kakor je bilo odločeno in sicer večinoma zato, ker so zadeli pri kopanju temelja na vodo, ali recimo na močvirna tla, kakor so jim to že poprej pametni ljudje pripovedovali, a trma se za to ne méni, vsaj botako vse to večinoma plačal

le kmet. — Jaz pa, gospod vrednik, še vedno mislim, da so našli zaklad, zakaj, ko so sklepali ob onih 18.000 gld. za gledališče v deželnem zboru, samesa veselja ni nobeden poslanec, tudi kmetskih ne, žugnil besede. Vendar pa ménim, da bi bili gotovo izpregovorili na korist deželi, kateri je gledališče tako potrebno, kakor lanski sneg, ako bi ne bili prepričani, da so najdeni lepi denarci 18.000 gld. na korist deželi. — Po čemu imajo pač kmetje toliko poslancev, ki molčé, kadar jim je dolžnost govoriti?! O tem, gospod vrednik, sva gotovo oba jednih mislij.

Da pa je svet, kamor so Šiškarjem postavili muzej in gledališče, zeló močviren, to je sicer resnično, a ne napačno za vsaki slučaj. Tako n. pr. bi si sedaj strokovnjaki belili glave, kam z novo velikansko ladijo, ki so jo našli na ljubljanskem barju, zakaj na suho bi jo ne kazalo pokladati, ker bi takoj razpadla posušena. Sedaj pa jo bodo položili lepo v muzejne kleti in zopet tam bo v močvirju, kakor je bila na barju in dragocen spomenik Argonavtov ostane nam ohranjen.

Bilo je že proti deseti uri v soboto večer, ko sem se vračal po mestnih ulicah v svoje prenočišče. In čul sem iz hiš, vzlasti iz gostilnic veselo petje in godbo, umetno seveda in národno; sploh so se lepo vjemali glasovi, le ko sem šel memo čitalnice,

Politični pregled.

V Ljubljani, 14. novembra.

Notranje dežele.

Avstrijska cesarica pri papežu! To bi bil pač pretrd lešnik za avstrijske in laške diplomate. „Corresp. Bureau“ je zato hitel ter izjavil, da je vse izmišljeno, kar o tem pišejo časniki. Italijanski listi v kljub temu trdijo, da je bilo nekaj resnice na tem. Tako piše n. pr. milanski list „Lega Lombarda“, da je avstrijska cesarica, ki popotuje po italijanski deželi, prosila papeža za avdienco. Še le ko je avstrijski poslanec pri Kvirinalu vso stvar cesarici pojasnil iz političnega stališča in je bil pri tej prošnji prav krepko podpiran tudi iz Dunaja, se je izrazila cesarica, da noče diplomatom napravljati nobenih sitnostij. Zato se je opravičila pri papežu, da ne more vresničiti svojih želj.

V deželnem zboru dolenje-avstrijskem rekel je poslanec dr. Scheicher pri razpravi o podržavljenju zavarovalnic: „Skrbeti treba, da veliki kapital ne izkoristi nesreče ljudstva“, ter dostavil: „Jaz sem do gotove meje socialist in pravim: Ako ne bodete zadostili potrebam ljudstva, prišel bode na vrsto deželni zbor, kakoršnega Vi gotovo ne marate,“ in dr. Lueger je ob tej priliki završil svoj govor z besedami: „To misel (podržavljenje zavarovalnic) mi pozdravljamo z veseljem; za naše nasprotnike je neprijetna, ker s tem bi odpadle mastno plačane službe, na katere prežé; to so namreč oskrbovalnice, po katerih veliki kapital dobiva duhovite zagovornike svojih idej. Od vlade ni v tem ničesar pričakovati, ker jaz vidim v sedanji vladi le dekle veliko-kapitalističnega gibanja.“

Spravna komisija v Pragi je dovršila svoje posvetovanje o predlogih za deželni kulturni svet. Poročevalec je princ Lobkovic. Ta stvar pride prihodnji teden pred deželno zbornico. Mladočehi so kot manjšina napovedali samo kakih 60 nasprotnih predlogov.

Vnanje države.

Francija. Upravni svet francoske banke, v kateri sedi tudi Rothschild, je določil dva milijona za izvanredne namene t. j. v podporo časnikov. Napadi, s katerimi se je banki očitalo, da služi posebnim namenom nekaterih kapitalistov namesto obrtnikom in trgovcem, niso vsaj jedini vzrok te radodarnosti. Privilegij banke poteče l. 1897., toda more se pravočasno obnoviti. Zato so kapitalisti skrbeli, da dobé v zbornici sebi naklonjeno večino, kar se doseže vzlasti po časnikih. Rothschild sam je n. pr. dal štiri milijone za republikance pri zadnjih volitvah. Njegov politički zaupni mož, Leon Say, je stopil iz senata, da se je dal voliti v zbornico, kjer se je pokazal glavno podporo finančnega ministra Rouvierja — zopet mož prav po Rothschildovem sreci. Zmirom se bolj kaže, v kakošni zvezi je vse to mej seboj. Pri zadnjih volitvah so konservativci zopet pozabili, da stoji kapitalistje na strani republikli. Ti so bili 1878. l. izdáli pri volitvah ogromne svote denarja, da ni bil voljen Mac Mahon, za kar jim je republika zadušila Union Générale, naklonila pogodbe z železniškimi družbami in celo vrsto velikih novčih zavodov podarila. Zdaj gré za prilastitev državne banke, s katero naj bi se zagotovilo napominanim kapitalistom njih gospodarstvo za nadaljnih deset let. Dočim se stranke ravsaajo, republikanci čenčajo o svobodi, enakosti in ljudski vladi, služi država in narod kapitalistom, ki pletó niti, na katerih politiki drgetajo. Ti si domišljavajo, da vladajo svet, in se roté, da delajo

zdelo se mi je, da je „škant“ precej razglašen in „škrpal“ je tako, kakor da bi se bili ondi prav grdo zmerjali v bratski ljubezni vdani si Slovenci. No pa to le mimogrede, sploh sem bil priča, da se Vam v Ljubljani prav dobro godi, zakaj petje in godba potrebujeta drage „resonančne“ podlage.

Gosta meglja je legla po ulicah, a meni so se razjasnile misli. Spomnil sem se na Mazarina, ako je namreč hotel ta znani francoski državnik naloziti davkoplačevalcem novih bremen, imel je navado vprašati svoje svetovalce: „Chantent ils?“ — „Ils chantent, monseigneur“, so mu odgovorili. „Eh bien, s' ils chantent, ils payeront, dobro, ako pojó, naj tudi plačajo“ in novi davki so bili sklenjeni. — Tega državnika zdi se mi, posnemajo tudi naši ljudski zastopniki. Da bi se jim le tako ne godilo pri petju in godbi in plesu, kakor nekdanj zali Prešernovi Urški pri plesu s povodnjim možem.

Toda tolažim se: ni še tako hudo, še je nekaj kmetij nerazprodanih in nekaj trgovcev in obrtnikov nezadolženih, Slovenci jo še niso vsi popihali v Ameriko vsled dobrih časov, torej živeli novi davki a l' excès!

Ne vem, kako, še ko sem že zaspaval isti večer, štel sem z Seume-jem $\frac{6}{10}$, $\frac{3}{10}$, $\frac{3}{10}$ comme il faut. Lahko noč!

vse za narod in po narodu. V republiki ni ravno nobene protiteže, katera naj bi brzdala kapitaliste. **¶ Grcija.** Iz Aten se poroča 12. novembra: Buski carjevič je došel danes zvečer. Obilo zbrana množica ga je sprejela z največjim navdušenjem. V čast visokemu gostu je mesto okrašeno z zastavami in z razsvetljavo.

Nizozemsko. V vkupni seji obeh zbornic je vlada predložila postavni načrt, kateri imenuje kraljico za nizozemsko regentinjo, dokler je kralj nezmožen za vlado.

Belgija. Narodna izjava za splošno volilno pravico vršila se je zadnjo nedeljo v Bruselji posebno slovesno. Sprevod splošno volilno pravico zahtevajočih rogoviležev je šel proti mestni hiši ter poslal deputacijo s prošnjo na bruseljskega župana. Župan je prošnjo sprejel ter odgovoril, da je pač za to, da se razširi volilna pravica, ne pa da bi se uvedla splošna volilna pravica.

Anglija. Švicarski liberalci se veselijo, da ne bode Anglija izročila Švici Castionija, ki je bil usmrtil tesinskega državnega svetnika Rossija. Ker je bil torej svetnik umorjen ob času vstaje, je Castionijev zločin le političnega značaja, in zato je angleško oblastvo že izpustilo zloglasnega framasonomorilca iz ječe.

Turčija. Nedavno so usmrtili Arnavtje srbskega popa Stojana v Podgorci pri Ohridi v Macedoniji, ko se je vračal od nekega bolnika domov. Kakor so preiskave pokazale, provzročila je ta zločin bolgarska propaganda. Dogodek sam je vzbudil silno nejevoljo mej vsem srbskim prebivalstvom v Macedoniji kakor tudi v Srbiji sami. Tem povodom se je oglašil „Odjek“ rekoč: „Turška vlada bi spolnila le svojo dolžnost, ko bi omejila sovražno propagando proti srbskemu elementu v Macedoniji in Stari Srbiji“.

Amerika. Neki ameriški list poroča: „Predsednika republike Honduras, Bograna in njegove čete so napali vstasi pod vodstvom nekega Sanheca v glavnem mestu Tekugikalpi. Bogran je s četami prodril skozi sovražnike ter ostavil s svojimi vojniki mesto. Guatemalske republike predsednik je poslal 1000 mož v pomoč Bogranu. Bati se je najhujših prekucij v Srednji Ameriki“.

Izvirni dopisi.

Iz velikolaškega okraja, 12. novembra. (Popotovanje v Brazilijo.) Da svet izve, kako znajo agentje slepiti naše ljudi ter jih vabiti v Ameriko, priobčimo tu okrožnico iz laškega Vidma z dné 4 t. m., katero hranimo v izvirniku, v čisti slovensčini. Kedor jo prebere, razlagal si bode lahko, kaka obljubljena dežela je „Brazilija“ za slovenske kmete. Posebno zadnje vrstice so lep poklon rodoljubni duhovščini in krepkim županom! Mi ostro svarimo pred takimi slepili, ponavljaje: v Brazilijo nikar! Dovolj je že ponesrečenih tam, ki so postali žrtva takih brezvestnih agentov in bi se radi vrnili domov, ko bi mogli. Okrožnica slove:

„Naznanjam Vam s tem, da odpošljem dné 15. novembra in 10. decembra 1890 zopet en parobrod iz Genove v Brazilijo. Mislim, da imate časa dovolj se pripraviti na pot, zatoraj vas prosim mi hitro poslati vse dokumente, da ne zakasnete te lepe priložnosti. Da ne boste toliko za krstne liste potrosili, vzemite samo družinski list, v katerem mora biti opisana vsa vaša družina in natančna starost vsake osebe, ki Vam ga duhovnik napravi, ali pa posamezni fantje in dekleta „mali pos“. Otroci od 1 1/2 do 16. leta morajo imeti tudi spričevalo cepljenja kôz. Vse to mi pošljite hitro, da Vas vpišem in listo naredim.“

Da pa ne bodete šli tja, ne da bi znali, kaj Vas čaka in kaj dobite, da bodete mirni na poti, hočem Vam nekoliko stvar razjasniti.

Potne stroške na parobrodu plača vlada braziljanska. Teh stroškov ne plačate nikdar nazaj, tedaj je pot zastonj. Da se pa plača cela železnica iz Udine do Genove, mora plačati vsaka oseba starejša od 8 let 4 gld., mlajša pa 2 gld. —

Ko dobim vse v redu, naznanim Vam, kedaj morate priti sem v Udine, da Vas srečno na pot odpošljem.

Da je prav dobro v Braziliji za družine, mislim, da ste zvedeli že od takih, ki so pisali od tam; ker odposlal sem jih že več tisoč in vsaki dan mi pride naznanje, da se jim tam dobro godi; da, prišli so celo družinski očetje s prisluzenim denarjem v staro domovino, poprodali ostanek svojega premoženja in odpeljali so male svoje otročiče in ženico seboj v novi v Brazilijo, kar bi se gotovo ne bilo zgodilo ako bi bilo tam res tako slabo, kakor se tukaj na Slovenskem razupiva.

Resnica pa je in ne dá se spodbijati, da, kdor ni bil vajen delati doma, noče delati tudi tam, stoži se mu, priklati se natuje stroške zopet domu in

potem laže in upije samo zaradi tega, da bi mu ljudje malopridnosti ne očitali.

Zakaj pa velikaši in bogataši ljudem v Ameriko branijo, bo jasno vsakemu, ki je v poletji za trideset krajcarjev delal in po zimi z družino vred stradal.

Vsaka kmečka družina, ki pride v republiko zedinjenih držav braziljanskih, dobi 80 njiv zemlje, hišico, žival in orodje. Do prvega pridelka vzdržuje kmeta vlada, dá mu jed itd.; po prvem pridelku pa mora sam zase skrbeti. Tri leta je kmet prost vsakega davka; po četrtem, petem letu pa mora plačati vladi za vsako njivo zemlje po 4 gld. v zlatu (4 milreis).

Ko plača vso svoto, dá mu vlada pismo, s katerim ga imenuje edinega gospodarja vse njemu izročene zemlje. Postane tedaj prej ubogi kmet, kateri ni nič imel, sam svoj gospodar, preskrbi sebe in svojo družino in si zagotovi lepo in srečno prihodnost.

Ako bi komu na prvem mestu ne dopalo, ga lahko zapusti in zbere si drugo, katero se mu zdi bolj po godu, kajti sužnosti v Braziliji več ni in omikanec, kateri Vam nasprotno trdi, vedoma laže, samo, da bi Vas v revščini doma pridržal.

Brez dela se pa tudi v Braziliji ne živi, kajti le malo jih je na svetu, ki se morejo brez dela rediti. Delati se mora tudi v Braziliji pridno in pridobljeno blago se mora tudi tam varovati, kajti to je edina pot do blagostanja — tudi v Braziliji nikomur zlato skozi okno ne prihaja. Komur se ne ljubi delati, naj ostane doma; s tem ustreže sebi, nam in drugim.

Ko bodete to brali, zdelo se Vam bo čudno, toda vse, kar smo Vam zgoraj gledé posestev povedali, je gola resnica. Pomisliti morate, da je Brazilija dežela skoro tako velika, kakor cela Evropa, pri vsem tem nima več kot 13 milijonov ljudi in potrebovala bi jih še nad 200 milijonov delavcev, ki bi rodovitno zemljo obdelovali; zato je vlada sklenila plačati vožnjo vsem tistim, ki se hočejo z družinami tje preseliti, ali pa si tam družino ustanoviti. Tudi vlada ljudi enega in istega kraja pošilja zopet skupaj v eden in isti kraj, naše ljudi v bolj hladne kraje na jug, kjer se zlasti kava prideluje in kjer mrzlice ni.

V Braziliji, vrtu sveta, raste vse, kakor pri nas: turšica, pšenica, krompir, vsakovrstno sadje itd. Razun tega pa tudi kava, sladkor in bombaž in ti trije pridelki so pravi naravni studenec iz katerega izvira kmetu zlato. S tem si ubogi kmet opomore in si lepe denarje prihrani. Delo je lahko, ker pri trgatvi kave in bombaža tudi otroci pomagajo in si lepe solde prislužijo.

Vse, kar sem tukaj povedal je gola resnica. Sram bi me bilo v ožgled rodoljubne duhovščine in krepkih županov svoje revne rojake v še večje revščine zapeljovati. Kedor Vas bo reveže pa še zadrževal in govoril „ne hodite!“ ta hoče, da do smrti siromašni ostanete.

Kdor ne vaga je brez blaga.

Iz mestnega zbora ljubljanskega.

V Ljubljani dné 11. novembra.

(Dalje.)

Za njim se oglasi proti temu predlogu obč. svetovalec Prosenec ter govori primeroma tako-le:

Že iz ust poročevalca samega slišali smo, da je vprašanje, hoče li mesto Ljubljana ustanoviti višjo dekliško šolo s slovenskim učnim jezikom, mnogo opravila dalo, jaz [mu] pritrjujem, kajti gola resnica je, da je to vprašanje dalo mnogo opraviti sl. deželnemu odboru, mestnemu zastopu, in tudi slovenski časopisi razmotrivali so iz različnih stališč to vprašanje. Na jedni strani izraziti sem namreč slišal bojazen, da bi vsled ustanovitve višje dekliške šole trpela verska vzgoja in na drugi strani se je zopet trdilo, da brez višje dekliške šole naše ženstvo ne bode prišlo na ono stopinjo izobraženosti, katero bi narod slovenski od ženstva tirjati smel.

Jaz za svojo osebo se z nobeno teh mislij ne strinjam, kajti imam trdno prepričanje, da je slovenski narod veren narod in zvest sin sv. matere katoliške cerkve.

Gledé višje dekliške šole same stavim pa vprašanje: Ali je tak zavod v Ljubljani potreben?

To vprašanje moram zanikati in sicer iz sledečih razlogov. Slavni deželni odbor sklical je enketo merodajnih faktorjev, kateri naj bi se posvetovali o ustanovitvi višje dekliške šole. To vprašanje se je pri tej enketi natančno pretresavalo in zdi se mi velevažno poudarjati, da je pri tej enketi stro-

kovnjak v šolskih stvareh povzdignil glas proti ustanovitvi višje dekliške šole, ter predlagal, naj bi se ustanovila dekliška meščanska šola in z njo spojil pouk o gospodinjstvu. Ta predlog je enketa tudi sprejela. Iz tega dejanja izvajam, da so merodajni krogi načelno proti višji dekliški šoli —, in da so imeli za to stališče svoje razloge, o tem ni dvoma. Meni sicer ti razlogi niso znani —, torej se ná-nje sklicevati ne morem. Jaz iz svojega stališča sem proti ustanovitvi višje dekliške šole zato, ker imamo v Ljubljani tri dekliške šole z osmimi razredi in sicer eno mestno v redutu, eno vnanjo in eno notranjo pri uršulinkah. V višjih razredih teh šol poučujejo se isti predmeti, kakor v meščanskih šolah in zatorej smem trditi, da imamo v bistvu v Ljubljani že tri dekliške meščanske šole —, samo še prekrstiti jih je potreba. To je resnica in iz tega sklepam, da je v Ljubljani za žensko izobraževanje dovolj preskrbljeno in torej nova višja dekliška šola nepotrebna.

V omenjenih šolah poučujejo se sledeči obligatni predmeti v slovenskem jeziku: Krščanski nauk, liturgika, branje, slovnica, spisje in slovstvo; v nemškem jeziku: branje, slovnica, spisje in slovstvo. Zgodovina (stari, srednji in novi vek). Zemljepisje (physična, politična in matematična geografija). Naravoznanstvo (zoologija, botanika in minerologija; v 8. razredu tudi somatologija). Naravoslovje (physika, kemija in mehanika). Geometrija (oblikoslovje). Računstvo. Risanje (prostoročno, geometrično in perspektivno). Lepopisje (rond in gotična, current in latinska). Petje. Ročna dela. Neobligatni predmeti: Francoščina, angleščina, italijanščina, glasovir, gosli, citre.

Vprašam Vas, gospôda, smo li kot stariši svojo dolžnost storili, ako smo našim hčeram priliko dali se v vseh teh znanstvenih predmetih izobraziti? Vprašam Vas dalje, so li naše hčere, ako so se z vsemi navedenimi predmeti seznanile, oziroma na njih naravni poklic dovolj izobražene?

Obe te vprašanji morem z mirno vestjo potrditi. Te šole dovrši deklica, ko je že izpolnila 14. leto svoje starosti —, osem let hodila je v šolo in dasiravno je slabejše narave nego dečki, morala se je več učiti nego slednji, kajti težavna ročna dela vzela so jej veliko časa in dognana resnica je, da osemletno težavno obiskovanje šole jako slabo vpliva na telesni razvoj deklic.

Skrajni čas je, da se prične v petnajstem letu deklici skrbeti tudi za telesno okrepčanje, skrbeti za to, da se ne muči od tej starosti naprej preveč z vednostnimi predmeti, pač pa, da se prične pripravljati za po Bogu odločeno nalogo, namreč za gospodinjstvo. Ako bi mi ustanovili višjo dekliško šolo, vstopiti bi smela deklica v to šolo še-le, ko je dovršila štirinajsto leto in končala bi svoje študije s 17. letom. Ne bom tajil, da se je ona v tem času v vednostnih predmetih bolj temeljito izobrazila, a trditi smem, da jo je ta izobraženost in veleučnost odtegnila naravnemu poklicu. Veleučena ženska peča se rajši z lektiro, kakor pa z gospodinjstvom in to sebi in družini na škodo.

In če tudi ustanovite višjo dekliško šolo, imela bode isti pomen le za one kroge slovenskega ljudstva, kateri so obdarjeni s posvetnim bogastvom. Imoviti stariši pošiljali bodo lahko svoje hčere v višjo dekliško šolo, kajti njih bodočnost je vsled imovitosti starišev osigurjena. A gospôda — starišev — kateri bi mogli tako postopati, je na slovenski zemlji jako malo. Ogromna večina Slovencev je revna in ta revni ljudje za bodočnost svojih hčer drugače računajo, kakor bogatin. Manj premožni stariši so in bodo pošiljali svoje hčere v take šole, katere jim obetajo samostalno bodočnost. Pri nas v Ljubljani imamo izobraževališče za učiteljice in ta zavod je za ženski naraščaj, za žensko bodočnost in za celi narod slovenski bolj, nego višja dekliška šola pomenljiv; in gotovo je, da se bode to izobraževališče vedno marljiveje obiskovalo nego dekliška šola.

Če tedaj ustanovite višjo dekliško šolo, ustanovili jo bodete za one kroge, kateri bi si šolo lahko sami vzdržali; v to šolo hodile in v njej izobraževale se bodo hčerke imovitih starišev, in sicer na troške vseh ljubljanskih meščanov, in če bode dežela kako subvencijo dovolila, na troške vseh deželanov. Tedaj tudi revni ljudje moral bodo prispevati troškom za vzgojo bogatašev? Kdor ima vest in pa sree, za tako šolo na škodo naših meščanov glasovati, slobodno mu; jaz pa za tako nepotrebno šolo in nepotrebne troške svojega glasú nikdar oddal ne bodem, in to tem manj, ker je ljubljansko meščanstvo danes že itak dovolj z davki preobloženo.

Tistim gospodom pa, ki se tako iskreno ogrevajo za višjo dekliško šolo, svetoval bi oni recept, katerega se je posluževalo mesto Linc pri ustanovitvi višje dekliške šole. Tu nabrali so bolj imoviti meščanje med seboj posebni zaklad, in na podlagi tega zaklada ustanovili privatno višjo dekliško šolo, in iz tega zaklada jo tudi vzdržujejo. Bogata gospoda posnema naj tedaj meščane v Lincu, in če je že višja dekliška šola neobhodno potrebna, česar pa jaz ne priznavam, ustanovi naj jo po omenjenem receptu, ne pa na troške celega mesta.

Iz navedenih vzrokov glasoval bodem tedaj proti odsekovim predlogom. (Dalje sledi.)

Dnevne novice.

(Deželni zbor kranjski) je danes rešil 20 točk dnevnega reda, med njimi poročilo gledé ustanove lastne gluhonemaice. Ob 3/4. uro je deželnega glavarja namestnik baron Apfaltrern, ki je proti koncu seje predsedoval, sklenil sejo in prihodnjo sejo napovedal za torek dne 18 t. m. Prva točka dnevnega reda bo cesta čez Wagensberg.

(Presv. g. prelat dr. Andrej Čebašek) obhaja danes čil in čvrst sedemdeseto obletnico svojega rojstva. Jeklenemu katoliškemu značaju in vrlemu národnjaku kliče mo v imenu mnogobrojnih njegovih čestiteljev iz dna srca: Na mnogaja leta!

(Predavanje v deželnem muzeju) gospoda kustosa in prof. Alf. Müllnerja o odkriti ladiji na močvirju bilo je sinoči jako zanimivo. Zbralo se je bilo v sobi deželnega muzeja obilo jako odličnega občinstva, da so bili tesno napoljeni prostori. Poslušalci in poslušalke sledili so živahnemu, nad uro trajajočemu govoru večšega strokovnjaka z vso pazljivostjo ter se mu odzvali koncem z obilnim ploskom hvaležnosti in priznanja. Govoril je geologično o zemljišči, katero je obdajalo ladijo, pojasnoval z obilno pripravljanim gradivom kraj in ladijo, ki je dolga 28 metrov in 4—5 metre široka, kakor smo že omenili svoj čas. Njena starost sega po mnenji gospoda kustosa veliko pred rimske čase. Opiraje se na zgodovinarja Strabona, ki je živel nekako ob Kristovem času, misli, da sega starost te ladije še v dobo Etruskov, ki so naseljeni v sedanji zgornji Italiji; krog 6. stoletja pred Pilatom potisnjeni so bili proti vzhodu. Le-ti so trgovali med Oglejem in Vrhniko skozi Hrušico po suhem. Od Vrhnike pa so prepeljavali po ladjah blago proti Savi in od tod proti vzhodnim Japodom. Ta ladija, katera bi bila držala po sodbi veščakov krog 10.000 stotov ali kakih 10 železniških voz, bi bila služila za prevažanje blaga po jezeru med Vrhniko in Ljubljano v Savo in bi bila ena večjih ladij, tako, da bi se iz nje prekladalo blago v manjše ter potem prevajalo dalje po Ljubljanici in Savi.

(Knjige družbe sv. Mohorja.) Kakor vsako leto, tako se bode i letos objavila prej ali slej obširnejša ocena o vsebini in obliki posameznih spisov v knjigah družbe sv. Mohorja. Da bodo pa čitatelji imeli vsaj kak pojem o delavnosti te za nas prekoristne družbe in o razsežnosti njenih 48.084 udom razposlanih knjig, mislim, da bi ne bilo odveč, ako bi se gledé na to priobčili ti-le zanimivi računski podatki. Število vseh razposlanih knjig je 288.504. Ako bi te knjige položil podolgoma drugo tik droge, bi potreboval šestnajst ur, da bi to vrsto prehodil; spravil pa bi jih v sobo, ki bi bila nekoliko več nego 4 m dolga, ravno toliko široka in visoka, seveda bi moral vsak prostorček skrbno porabiti. Vse

knjige druga na drugo naložene bi dosegale višino 2019,5 m, torej toliko, kolikor znaša poprečna nadmorska višina Karavank, ali 331 m več, nego je relativna višina našega gorenskega Stola. Papir, kar so ga porabili za tisek in platnice, bi razgrnen pokrival 91.564 hektarjev zemlje. Primerjajoč te številke, uvidimo, da je to res velikansko podjetje, kateremu bi težko dobili kaj enakakega v tem oziru, in na katero smemo biti Slovenci ponosni.

(Katoliško-politično in gospodarsko društvo) za Slovence na Koroškem priredi sedmi društveni shod dne 26. novembra t. l. v veliki dvorani gostilne pri „Sandwirthu“. Začetek ob 1/2. 3. uri popoldne. Vrsta govorov: 1. Nagovor predsednika. 2. Poročilo o delovanju deželnega zbora. 3. O ljudskem štetju. 4. O političnem položaju in o prihodnjih volitvah v državni zbor. 5. Poučni govor o gospodarstvu. 6. Razni nasveti. — K temu shodu so uljudno vabljeni vsi udje političnega društva in tisti slovenski rodoljubi, ki se želijo zborovanja vdeležiti in smejo z dovoljenjem odbora od udov vpeljani biti. Ženstvu vstop k shodu ni dovoljen. Odbor.

(„Pomladni sel“) — pravi „Tagespost“ — je od graškega mestnega sveta izgotovljena — poselska knjizica, ker ima poleg nemškega tudi slovenski tekst. Glasilo graških Prusov se že boji za nemški značaj graškega mesta in jadicuje, da ni daleč doba, ko se bode pisalo namesto „Graz“ — Gradec. Počasi gospoda! Ime stolnice Vaše je slovenske korenike, kakor je dokazano, da se je celó strme glavi „Semmering“ nazivljaj Semernik v prastarih dobah.

Telegrami.

Dunaj, 14. novembra. Uradni list objavlja lastnoročno cesarjevo pismo, poslano Taaffeju, da je državni zbor sklican na 4. decembra.

Dunaj, 14. novembra. Cesar je vprašal brzojavnim putem, kako se počuti soproga finančnega ministra Dunajevskega; isto je vprašal tudi nadvojvoda Karol Ljudevit.

Dunaj, 14. novembra. Zboleli soprogi Dunajevski se je zdatno zboljšalo.

Zader, 13. novembra. V današnji izredni seji občinskega sveta je bil predlog župana viteza Trigavija sprejet soglasno in z velikim navdušenjem, da se pošlje cesarju spomenica proti poslovanjenju zaderskih srednjih šol. Županu so burno ploskali, ko je zapuščal dvorano ter ga spremljevali z evviva-klici domov.

Praga, 13. novembra. Poslanec dr. Mattuš in tovariši so podali predlog, da se uvede splošna krajcarska tarifa po zonah na vseh čeških železnicah. Poslanca Toužninsky in Sedlak sta podala predlog, da bi se občinski red z leta 1883. preosnoval v tem zmislu, da se varuje društvom prizivna pravica, ko se jim podeljujejo obrtnijske koncesije.

Wels, 14. novembra. Nadvojvodinja Marija Valerija se bolje počuti. Zdravnik Wiederhofer danes odpotuje.

Reka, 14. novembra. V čistilnici petroleja je začelo goreti. Kako velika je nevarnost, ni znano. Veter je miren.

Lvov, 13. novembra. Deželni zbor je sprejel po daljši razpravi več predlogov poročevalca šolskega odseka z ozirom na srednje šole; mej drugim predlog, v katerem se vlada poziva, naj pomnoži število učiteljev

za nemščino ter uvede v galicijskih srednjih šolah prej ko mogoče dijaško uniformo.

Beli Grad, 13. novembra. Skupščina se je sošla, da osnuje začasni bureau. Slovesno otvorjenje se bode vršilo s prestolnim govorom po overjenji mandatov.

Umrli so:

10. novembra. Frane Šiman, podobarjev sin, 21 dni Rožne ulice 21, slabost.

11. novembra. Jakob Koren, hišni posestnik, 73 let, Študentovske ulice 11, marasmus. — Tomaž Pirnat, hišni posestnik, 77 let, sv. Jakoba trg 8, kap.

Vremensko sporočilo.

Dan	Čas	Stanje		Veter	Vreme	Mokrina na 24 ur v inch
		barometra v mm	toplomera po Celziju			
7. u. zjut.		737.2	4.6	sl. vzh.	oblačno	
13. 2. u. pop.		738.1	7.2	sl. svzh.	jasno	0.00
9. u. zveč.		740.1	3.3	"	"	"

Srednja temperatura 5.0°, za 0.9° pod normalom.

Dunajska borza.

(Telegrafično poročilo.)

14. novembra.

Papirna renta 5% po 100 gl. s 16% davka)	88	gid.	70	kr.
Srebrna " 5% " 100 " " 16%	88	"	85	"
5% avstr. zlata renta, davka prosta	108	"	15	"
Papirna renta, davka prosta	101	"	50	"
Akcije avstr.-ogerske banke	987	"	—	"
Kreditne akcije	303	"	60	"
London	115	"	55	"
Srebro	—	"	—	"
Francoski napoleonid.	9	"	14 1/2	"
Cesarski cekini	5	"	46	"
Nemške marke	56	"	65	"

Zahvala.

Globoko užaljen vsled smrti našega nepozabnega soproga, oziroma očeta, tasta in starega očeta, gospoda

Tomaža Pirnat-a

zahvaljujemo najsikrenejše vse sorednike, prijatelje in znance za veličastni sprevid k zadnjemu počitku, posebno pa darovatelj krasnih vencev, prečast. duhovščino, slav. katoliško društvo rokodelskih pomočnikov, katoliško družbo in Marijanišče, kakor tudi gospode meščane, ki so svetili pri krsti.

(1)

Žalujoči ostali.

Tužnim sreem naznanjamo, da je Vsemogočni v Svoji modrosti našo nepozabljivo kolegino, gospo

Ernestino Pribil-Kernovo,

učiteljico,

prevideno s svetimi zakramenti za umirajoče danes ob 1/2. 1 uri popoldne k Sebi poklical po kratki, a silno mučni bolezni.

V Ljubljani, 14. novembra 1890.

Učiteljstvo mestne dekliške šole pri sv. Jakobu.

Tuji.

12. novembra.

Pri **Mattcu**: Heis, nadzornik južne železnice, z Dunaja. — Krüger, ravnatelj, z Dunaja. — Rukel, Reingruber, Lemberger, Mück, Peterka, Eufred, Tempes, trgovci, z Dunaja. — Rappolt, podjetnik, iz Grada. — Reindl, nadporočnik, iz Belovara. — Ficozzi, trgovec, iz Milana.

Pri **Stona**: Nigrinyi iz Budimpešte. — Hiver iz Berolina. — Pavlovic, župnik, iz Zagreba. — Kuželka, učitelj, iz Trsta.

Premija na svetovni razstavi v Londonu 1862, Parizu 1867, Dunaji 1873, Parizu 1878.

Klavirji na obroke za na deželo

salonski krilasti klavir, pianine (52-42)

iz tovarne svetovno znane tvrdke (Gottfried Cramer) — Wilh. Mayer na Dunaji za 380 gld., 400 gld., 450 gld., 500 gld., 550 gld., 600 gld., 650 gld., pianine za 350 gld. do 600 gld. Klavirji družih tvrdk za 280 do 350 gld.

Izposojilo klavirjev za na deželo pod najugodnejšimi pogoji.

Prodajalnica in posojilnica klavirjev A. Thierfelder, Dunaj, VII., Burggasse 71.

Sargove glicerinske specialitete.

Odkar sta izumila glicerinske specialitete F. A. Sarg in Karol Sarg, rabi jih Njeno Veličastvo cesarica in drugi udje cesarske naše rodovine, kakor tudi mnoge tu-knežje rodbine. Te specialitete priporočajo: prof. baron Liefzig, prof. pl. Hebra, pl. Zeissl, cesarski svetnik pl. Scherzer itd. itd., dvorna zobozdravnika Thomas na Dunaji in Meister v Gotthi itd.

Glicerinsko mlo, pravo, neponarejeno v papirji 60 kr., v škatlici 65 kr., v deščicah po 3 koške vkupe 90 kr., v škatlici po 3 koške 60 kr.
Medeno glicerinsko mlo v zavitku po 3 koške 60 "
Tekoče glicerinsko mlo v steklenici 65 "
(Najboljše sredstvo za razkave noge in nečisto polt.)

Glicerinska ustna krema v steklenici 50 "
Glikoblast (sredstvo za lepe lase in odstranjenje lišajev itd.) v steklenici gl. 1.—
Toaletno karbol-glicerinsko mlo v zavitku po 3 koške 1.20

KALODONT, glicerinska zobna krema po —.35
(Izvrstno sredstvo za lepe svitile zobe.)

F. A. Sargov sin & comp., c. in kr. zalagatelj na Dunaji.

Dobiva se v vseh lekarnah in parfumerijah.

(3)